

PERIODIKUS KÖNYVTÁRTUDOMÁNYI KIADVÁNYOK
ISMERTETÉSEI A KÖNYVTÁRI FIGYELŐ
1962 ÉS 1963-AS ÉVFOLYAMAIBAN

A Könyvtári Figyelő az utóbbi két évben - több olvasója javaslatára - számos periodikus könyvtári kiadványt (folyóiratot, évkönyvet, évi jelentéseket stb.) ismertetett. Az alábbiakban betűrendben soroljuk fel az 1962. és 1963. évi számainkban ismertetett periodikumok címeit, feltüntetve az ismertetést közlő Könyvtári Figyelő évszámát, füzetszámát és az oldal-számot.

Annual Report for the Period Ending June 30. Council on Library Resources. Washington. 1-5. vol. 1957-1961.	1962	4	173-176.	Information Processing Journal. 1. vol. 1963. 1. no.	1963	1	57-58.
Bibliographische Kalenderblätter der Berliner Stadtbibliothek. 1962.	1962	1	38.	Information Storage and Retrieval. 1. vol. 1963. 1. no.	1963	2	89-91.
Bulletin de l'Association Internationale des Documentalistes. 1. vol. 1962.	1963	2	94-95.	Journal of Chemical Documentation. 1. vol. 1961. 1. no.	1962	1	34.
Bulletin de l'Unesco a l'Intention des Bibliothèques. Index recapitulatif. 1947-1961.	1963	3-4	159-160.	Library Cooperation in New York. 1960-1962. 3-5. no.	1962	4	177-178.
Büchereidienst Deutscher Bücherverband. Arbeitsstelle für das Büchereiwesen. Berlin. 1962.	1962	9-10	429-431.	Library World. Cairo. 2-4. vol. 1960-1962.	1963	2	81-88.
Catalog of Microcard Publications. Washington. 1959-1961. 1-3. vol.	1962	2	69.	Lost Cause Press Microcard Catalog. Louisville. 1962.	1962	2	69-70.
Current Research and Development in Scientific Documentation. Washington. 9. no. 1961.	1962	2	42-43.	Magyar Könyvészet, 1961-1963.	1963	5	230.
Decimal Classification Additions, Notes and Decisions. Washington. 1959-1961.	1963	3	136.	Metodický Zpravodaj Slovenská Technická Enisnica. Bratislava. 1. vol. 1960.	1962	3	121-122.
DK Mitteilungen. 1-6. Jg. 1956-1961. (Bibliográfia).	1963	2	63-67.	Nonconventional Technical Information Systems in Current Use. 1963. 3. no.	1963	2	92.
Education et Bibliothèques Bulletin. Paris. 1961-1962.	1963	3/4	194.	Public Library Abstract. Bloomington. 1-3. vol. 1960-1962.	1963	1	58-59.
Extension and Correction to the UDC. 5. ser. 1. no.	1963	2	62.	Revue Internationale de la Documentation. 29. vol. 1962. 1. no.	1962	4	177.
IPLA News Bulletin 3. no. 1961.	1963	1	24-25.	Willing's Press Guide. 87, 88. vol. 1961, 1962.	1963	2	93.
				Wykaz Tematyczny Zestawien Bibliograficznych Wykonanych przez Biblioteki i Instytuty Naukowe w... Poloczni ... 20. sess. 1961.	1962	1	35.

A KUTATÁSOK SULYPONTJÁBAN A DOKUMENTUMOK TARTALMI FELTÁRÁSÁNAK GÉPI LEHETŐSÉGEI

HANSON, C.W.: Research on information and library matters: other than by Aslib. - Aslib. Proc. 14. vol. 1962. 5. no. 117-124. p.

Tájékoztatóra és könyvtári jellegű dolgokra vonatkozó kutatás.

3:854

(1.1)

A kutatás széles körű, olyan területekre is kiterjed, mint a kiadási eljárások, de nem foglalkozik közművelődési könyvtári, illetve nem

szakirodalmi problémákkal. A legnagyobb arányú kutatások az USA-ban és a Szovjetunióban folynak.

Amerikában egyedül a National Science Foundation évi egy millió dollárt fordít dokumentációs kutatásokra. A nagy arányú kutatások legnagyobb része a gépi visszakeresés, indexelés és fordítás kérdéseivel foglalkozik, továbbá az ezzel kapcsolatos intellektuális kérdésekkel (pl. osztályozás) és a használók igényeivel és szükségleteivel. Utóbbi hat részre oszlik:

- 1/ a szerzőre;
- 2/ az elsődleges kiadóra;
- 3/ a másodlagos feldolgozásra;
- 4/ az egyes könyvtárakra, ideértve a tájékoztatói anyag visszakeresését is;
- 5/ a szóbeli és vizuális közlésre;
- 6/ a használóra vonatkozó kutatásokra.

Röviden ismerteti a legfontosabb programokat, amelyekről csak a Library Research in Progress, USA c. kiadvány tájékoztat.

A szerzővel keveset foglalkoznak. Az elsődleges kiadóval foglalkozó kutatások legnagyobb része arra irányul, hogy a kiadványok tartalmát hozzáférhetőbbé tegye, ilyen az American Institute of Chemical Engineers kulcsszó-rendszere. A másodlagos feldolgozásra vonatkozó kutatások legnagyobb része az indexelésre irányul, bár az IBM által tört uton kutatják a gépi referálást is. Könyvtári területen főleg a tájékoztató tárolásával és visszakeresésével fog-

lalkoznak. Igen kevés gyakorlatilag is alkalmazható eredmény született, ezek is inkább az igen nagy anyagban való nagy mélységű keresésre látszanak alkalmasnak. Manchesterben zárt áramköri televízióval és fakszimile képátvitellel kísérleteznek. Sokat foglalkoznak gépi fordítással, viszont igen keveset a szóbeli és vizuális közléssel, amely pedig igen fontos terület, mivel a tudósok igen nagy mértékben támaszkodnak rá. Igen sok kutatás folyik a használók igényeiről, de igen kevés arról, hogy miről van tájékoztatásra szükségük és hogyan kell azt biztosítani.

EGYETEMI KÖNYVTÁRI PROBLÉMÁK

DANIELS, Marietta: University libraries in the Americas: the Inter-American Seminar. = Coll. Res. Libr. 23. vol. 1952. 1. no. 28-32. p.

Észak- és Latin-Amerika egyetemi könyvtárosainak inter-amerikai szemináriuma. - 1961. január 25-27. Monticello (Illinois). 3:466 (1.6)

A Council on Higher Education in the American Republics (Amerikai Köztársaságok Felsőoktatási Tanácsa) védnöksége alatt 1961 januárjában 10 észak- és 10 délame-

rikai könyvtáros értekezletet tartott. Az első ülések a modern egyetemi könyvtár fogalmával, jellemzőivel és funkcióival foglalkoztak. Ezután a következő három tárgy megvitatása következett:

1/ az egyetemek jellemző vonásai és azok hatása az egyetemi könyvtárakra. Így például: a/ az egyetemi autonómia, b/ a tanítás módszere, c/ az általánosításra való törekvés, d/ a kutatás szerepe, e/ a karok fizikai elhelyezkedése;

2/ az egyetemi könyvtári személyzet és annak képzése;

3/ az egyetemi könyvtárak haladását gátló tényezők, különösen Dél-Amerikában.

A viták eredménye szerint szükséges

a/ a könyvtári szolgálatok centralizálása, vagy koordinálása;

b/ a könyvtár, a karok és az egyetem vezetősége közötti kapcsolatok fejlesztése;

c/ hivatásos könyvtárosok képzése;

d/ az Amerika-közi kapcsolatok kiszélesítése és

e/ az egyes feladatok rangsorolását felmérő vizsgálat.

NYUGATNÉMET ZENEI KÖNYVTÁRAK

OTT, Alfons: [Sechster] 6. Internat[ionaler] Kongress der Association Internationale des Bibliothèques Musicales, Commission Internationale des Bibliothèques Publiques. = Bische-rei und Bildung. 14. Jg. 1962. 11/12. no. 553-554. p.

A Zenei Könyvtárak Nemzetközi Szövet-sége 6. nemzetközi kongresszusa. A köz-művelődési könyvtárak bizottságának megbeszélései. (1.61) (1.51)
3:3337 (3.38)

Jelenleg 51 zenei részleg működik nyugat-német közművelődési könyv-tárakban. Hangsúlyozták a zene fontos szerepének megerősödését a kulturális éleiben. Megvitatták az állománygyarapítás, a hanglezem-zkönyvtár, a hangszalag-felvételek, a katalogizálás, és osztályozás

kérdéseit, továbbá a zenei könyvtárosok honorálását, amellyel kapcsolatban hangsúlyozták, hogy tekintetbe kell venni ezek számos különleges feladatát, a-melyet gyakran munkaidőn túl végeznek.

BIBLIOSZ-KÖNYVTÁROSKÉPZÉS CÉLJÁRA

Classrooms that move - a new trend? = ALA B. 56. vol. 1962. 4. no. 328. p. Illusztr.

Mozgó tanterem - új irányzat? - Az East Carolina College mozgó könyvtáros-tanfolyama egy Ford kocsin. (1.7)
3:1278

Az East Carolina College 25 éve tart tanfolyamokat iskolai könyvtá-rok számára, 15 éve pedig tan-könyvtári képzést is nyújt - még-

pedig azon a vidéken, ahol ilyen igény felmerül.

Az iskolai könyvtári szolgáltatások 1961. évi kiterjesztése óta az iskolák vezetősége egyre inkább igényli a könyvtárosi tanfolyamok tartását. Ennek az igénynek a kielégítésére egy bibliobuszt könyvtárosképzésre szerel-tek fel, teljes munkaidőben dolgozó oktatóval. Hat város kérte tanfolyam tartá-sát, amelynek tárgyai: könyvtári adminisztráció, állománygyarapítás, katalogizálás és osztályozás. Minden csoport heti három órában végez egy 16 hetes kurzust.

A könyvbusz állománya 2500 kötet, amelyből a tanfolyam hallgatói a szük-séges fontosabb szakkönyveket kikölcsönözhetik. A tanfolyamok számának és tárgykörének további bővítését tervezik.

HEAGAN, Agnes L.: *Needed research in education for librarianship.*
= ALA B. 56. vol. 1962. 4. no. 333-334.p.
A könyvtárosképzés mely kérdéseit vár-
nak kutatáson alapuló feldolgozásra?
3:1286 (1.7)

Korábban a könyvtárosképzés te-
rén a tananyag, a tanítási módsze-
rek, a diákok, a tanulótorozás, a
tárgyak tagolása és a szakosítás

voltak a kitűzött kutatási témák. Ezzel szemben most a következő témákkal kap-
csolatos kutatásra volna szükség:

könyvtárosképzés 1923 - 1948 között;

a bibliográfia tanításának legjobb módszerei;

a nem-könyvtári tanulmányok szerepe és értéke a könyvtárosképzésben;
tudósok és szakemberek miért nem szereznek könyvtári ismereteket;

a jó könyvtárossághoz szükséges képesítés és személyi adottságok;

diákok és nem rég végzett hallgatók hozzáállása a könyvtárosi munkához;
miért mennek a könyvtárosok könyvtárosiskolába tanárnak;

végül irodalmi kalauz összeállítása a könyvtártudományról.

ÖSZTÖNDIJAS KÖNYVTÁROSKÉPZÉS AZ USA-BAN

SHEIL, Marion: *Intern program.*
Libr. J. 87. vol. 1962. 11. no. 2093-
2095. p.
[A könyvtárosképzés] könyvtáron belü-
li megvalósítása. - Cuyahoga County Lib-
rary, Cleveland [USA].
3:1290 (1.7)

Leirja a Cuyahoga County Public
Library (Cleveland) belső könyvtá-
rosképzési programját. Azok a kö-
zépiskolát végzett diákok, akik meg-

szerezték a képesítést valamely elismert könyvtárosfőiskolára való beiratkozás-
hoz, részmunkaidős állásért folyamodhatnak.

Ez néhány feltételhez van kötve (ledolgozott heti óraszám és a képesítés
megszerzésének határideje). A jelentkezők a szünetidőben teljes munkaidőben
dolgozhatnak. A fizetés a ledolgozott óraszám alapján és a szolgálati évek
szerint nő. Fizetésemeléssel jár a könyvtári tudományos fokozathoz szükséges
három vizsga mindegyikének letétele is.

Az ilyen "ösztöndijas" hallgatók olyan kedvezményekben is részesülnek,
amelyeket más részmunkaidőben dolgozók nem kapnak (fizetett szabadság és
betegszabadság). Az ösztöndijasoktól elvárják, hogy könyvtári fokozatuk (M.L.S.)
megszerzése után legalább két évig teljes munkaidőben a könyvtárban dolgoz-
zanak tovább.

A KÖNYVTÁROSKÉPZÉSNEK NEMCSAK ISMERETEKET, HANEM SZEMLÉLETET IS KELL ADNIA

F 2738 BERNINGHAUSEN, David K.: The continuing education of librarians. = ALA B. 56. vol. 1962. 4. no. 329-332. p.
A könyvtárosok továbbképzése [szakmai
gyűlések, továbbképző tanfolyamok stb.].
3:1277 (1.7)

A könyvtárosoknak nem azért van szükségük képzésre, hogy gépiesen tudjanak cselekedni, hanem, hogy megszerezzék a gondolkodás,

az elhatározás és az ismeretek felhasználásának képességét. Az oktatásnak nem az az egyedüli célja, hogy megtanítsa a szakkönyvtár egy speciális munkafolyamatának az ismeretére, hanem hogy a könyvtártudomány elveit és kritikáját ismertesse.

A könyvtáron belül folyó képzésnél a felügyelők megtanítták, hogy egy bizonyos munkát hogyan kell végezni abban a bizonyos könyvtárban, de meg kell tanítaniok a munka alapelveit is és nemcsak másokat kell arra tanítaniok, hogy mit és hogyan kell csinálni, hanem maguknak is állandóan foglalkozniok kell a szakmai problémákkal.

A továbbképzés eszközei lehetnek a szakmai összejövetelek, a szakirodalom, a kutatás és a felfrissítő jellegű tanfolyamok a szakmai képzésben nem szereplő tárgyakból. Az ezeken való részvételt a továbbképzés előmozdítása érdekében a vezető szervezeteknek a költségek vállalásával kell előmozdítaniok.

A KÖNYVTÁRÜGY FEJLŐDÉSE AZ ARAB VILÁGBAN

KENT, Francis L. - ABU HAIDAR, F.: Library development in the Arab world. = Rev. Int. Doc. 29. vol. 1962.1.no. 3-7. p.
A könyvtárügy fejlődése az arab világban.
(2..)

3:918

A Marokkótól Szaudi-Arábiáig terjedő arab világ könyvtári fejlődésének legfőbb gátló tényezője a szakképzett személyzet és a képzési lehetőségek hiánya. Az egyetemi végzettségű képesített könyvtárosok képzésével a problémát még nem oldják meg. Sok olyan könyvtár van,

ahol a szakképzett személyzet olyan rutinmunkákra vesztegeti az idejét, amelyeket megfelelő kisegítők is elláthatnának. Legnagyobb szükség van ezért a minden szinten való könyvtárosképzés fejlesztésére.

1959-ben a Kairói Egyetemen volt az arab világ egyetlen könyvtároskép-